

Αίαν επίβλητικόν εἶναι διὰ τὸν περιηγούμενον τὴν Ἀνατολὴν νὰ ἀκούσῃ τὴν πρόσκλησιν εἰς προσευχὴν ἐκ τῶν μιναρῶδων τῶν τσαμίων. Ὁ μουζικὸς ἀνέρχεται εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ μιναρῆ, καὶ διὰ καθαρὰς καὶ ἐρρυθμοῦ φωνῆς ἐπαναλαμβάνει τὸ σύμβολον τῆς πίστεως: «Δὲν ὑπάρχει Θεὸς εἰμὴ μόνος ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ προφήτης αὐτοῦ» καὶ προσκαλεῖ εἰς προσευχὴν. Ὁ εὐσεβὴς μουσουλμάνος ὅπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκειται καὶ ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν πράττῃ ἅμα ἀκούσῃ τὸ κήρυγμα τοῦτο ἀμέσως πίπτει γονυκλιτῆς καὶ προσεύχεται.

ΕΝ ΠΕΡΙΕΡΓΟΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Ἐν ἔτει 1666, ὅτε τὰ σκῆπτρα τοῦ Ὀσμὰν ἐκράτει Μωάμεθ ὁ Δ', σάλος μέγας καὶ τάραχος διηγέρθη ἀπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ἰουδαῖοι τις, Μωσῆς τὸ ὄνομα καὶ Σμυρναῖος τὴν πατρίδα, ἀφοῦ τρίς ἐνυμφεύθη καὶ ἐδυτύχησεν ἐν τῷ γάμῳ, μετέβη εἰς Ἱερουσόλυμα καὶ ἐκήρυξεν ἑαυτὸν Μεσσίαν. Ἐπεμψεν ἐγκυκλίους ἐπιστολάς εἰς πάντας τοὺς ἐν Τουρκίᾳ Ἰουδαίους καὶ ἐξαιρέτως εἰς τοὺς τῆς Σμύρνης καὶ Θεσσαλονίκης δι' ὧν ἀνόμαζεν ἑαυτὸν Σεβαθίον Σευῆν, μόνον καὶ πρωτότοκον υἱὸν τοῦ Θεοῦ, Μεσσίαν καὶ Σωτῆρα τοῦ Ἰσραὴλ. Χιλιάδες Ἑβραίων ἔδραμον εἰς τὸν νέον Μεσσίαν, οὐχὶ μόνον ἐκ Σμύρνης, Θεσσαλονίκης καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ Γερμανίας, Ἀμστελδάμου, Βενετίας καὶ Λισδόρου. Θόρυβος μέγας ἐπεγίνετο τὰ πνεύματα τῶν Ἰουδαίων κατεταράσσοντο. Ὁ τότε Βεζύρης Κιουπρλί Ἀχμέτ πασᾶς πληροφρηθεὶς τὰ περὶ τοῦ Μεσσίου τούτου, διέταξε τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἀφικόμενος, ἐνέκλεισεν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Οἱ ὄπαδοί αὐτοῦ ἀνέμενον τὰ προφητευόμενα θαυματουργήματα, ὅτι μετὰ ἐννέα μῆνας ἐπιδαίνων Λέοντος καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων θέλει καταστήσει τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραὴλ. Ὄκτῳ ἤδη μῆνας ἐστέναζεν ὁ δύστηνος Μωσῆς εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὅτε ὁ Βεζύρης, μεταβὰς εἰς Κρήτην, ἐνεπιστεύθη τὸν δέσμιον Μεσσίαν εἰς τὸν ἐπίτροπόν του, οὗτος δὲ μετέφερεν αὐτὸν εἰς Ἀδριανούπολιν, ἔνθα διέτριβε τότε (1666) Μωάμεθ ὁ Δ'. Ὁ Σουλτάνος μετεχειρίσθη συνοπτικὴν διαδικασίαν. Προέταξε νὰ γυμνώσωσιν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν τουφεκίσωσιν εἰπὼν ὅτι, ἂν ὄντως ἦναι υἱὸς Θεοῦ, δὲν θέλει ὑποστῆ βλάβην ἐκ τῶν σφαιρῶν καὶ ἂν τοῦτο γένηται πρῶτος αὐτὸς θέλει πιστεῦσαι εἰς τὴν διδασκαλίαν του. Τότε ὁμολόγησεν ὁ τρισάθλιος Μωσῆς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δράμα ἐλύθη. Ὁ Μεσσίας ἐγένετο μουσουλμάνος καὶ τῇ σουλτανικῇ δυνάμει κατέπεισε χιλιάδας Ἑβραίων νὰ ἀσπασθῶσι τὸν μωαμεθανισμόν. Ὁ ιστοριογράφος Χάμερ, ἐξ οὗ ἐρρνίζομεθα τὸ περιεργον τοῦτο ἐπιεισόδιον προστίθησιν ὅτι ὁ τότε Σεῖχ-ουλ-Ἰσλάμης περισσότερον εὐχαριστήθη μὲ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τοῦ Σεβαθαίου Σευῆ, ἢ μὲ τὴν συζήτησιν ἣν ἔσχε μετὰ τοῦ Διεργνηνετοῦ Παναγιωτάκη ἐνώπιον τοῦ

Βεζύρου καὶ ἄλλων μεγιστάνων ἐπ' ἐλπίδι νὰ φέρῃ τὸν περιφανῆ ἐκείνον Φανάριώτην εἰς τὴν μωαμεθογνώσιν.

Περίεργος θρησκεία εἶναι ἡ τοῦ Ἰνδοῦ ἥτις ἀγει αὐτὸν νὰ ἐπιτελῇ τὰ βαρύτερα καθήκοντα καὶ ὑποβάλλῃ αὐτὸν εἰς τὰς αὐστηροτέρας δοκιμασίας καὶ καρτερίας. Εἶδος τι αὐτοπροαιρέτως ἐπιβαλλομένης ποινῆς εἶναι καὶ ἡ ἐξῆς: Ἄβκτεινόμενος χαμαὶ ὑπτίος, ὁ πιστὸς λαμβάνει δράκμα ὕγρου χύματος τὸ ὅποῖον ἐπιθέταν ἐπὶ τοῦ ἀνω αὐτοῦ χεῖλους φτεῦσι ἐν αὐτῷ σπέρρον σινάπεως καὶ ἐκτιθησὶν ἑαυτὸν εἰς τὴν δρόσον τῆς νυκτὸς καὶ τὸ θάλλπος τῆς ἡμέρας ἕως οὗ ὁ σπέρρος βλαστήσει. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κῆται ἀκίνητος χωρὶς τροφὴν ἢ πόσιν, ἕως οὗ ἡ βλάστησις ἐλευθερώσει αὐτὸν, τὸ ὅποῖον συνήθως γίνεται κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν.

Ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη βεβαίωι ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ καπνοῦ κωλύει τὴν αὔξισιν εἰς τοὺς παῖδας, σταματᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μυόνων καὶ ἐξασθενεῖ τὸ αἷμα. Ἰατρὸς ἐνήργησεν παρατηρήσεις ἐπὶ τριάκοντα ὀκτὼ παίδων ἀπὸ 9 μέχρι 16 ἐτῶν ἡλικίας καὶ εἰς 27 ἐκ τούτων εὔρεν ἐπιδρασίαν ἀποτελέσματα. Ἄλλος ἱατρὸς ἀνέλυσε σιγαρέτον καὶ εὔρεν ὅτι ὁ καπνὸς ἦτο βεβρεγμένος δι' ὀπίου, καὶ τὸ χαρτίον εἶχε λευκανθῆ δι' ἀρσενικοῦ. Ἀπρεπές θεωρεῖται τὸ καπνίζεῖν εἰς κυρίαν· δὲν βλέπωμεν διατὶ νὰ μὴ ἦναι τὸ αὐτὸ διὰ τοὺς παῖδας.

Ἡ ΤΥΧΗ.—Τῆς σφαιροβάτου τύχης τὸ ἀστατον καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων τὸ μάταιον θέλων νὰ σημάνη εἰς τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος, κατεσκεύασε κλίμακα εἰς οὐδεμίαν μὲν χρῆσιν ἐπιτηδεῖαν· αὐτὸ δὲ τοῦτο ἀνάθημα εἶναι ἀνιττόμενος τὴν ἐκ τῆς τύχης ἄνω καὶ κάτω μετάπτωσιν, τρόπον τινὰ τῶν μὲν εὐτυχοῦντων ἀνιόντων, κατιόντων δὲ τῶν δυστυχοῦντων» (Αἰλιανὸς Ποικιλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β', Σ. 29).

Ἐκ ταύτης τῆς τοῦ Πιττακοῦ κλίμακος ἔκτοτε βεβαίως ἔλαβε τὴν ἀρχὴν καὶ ὁ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ πολλοῖς διασωζόμενος καὶ περιφερόμενος παροιμιώδης ἐκείνος λόγος.—«Τί ἄραγε ἐργάζεται ὁ Θεός;—Κατασκευάζει κλίμακας. Εἰς τί τὰς μεταχειρίζεται;—Ἄλλους μὲν νὰ ἀναβιδάξῃ, ἄλλους δὲ νὰ καταβιδάξῃ». Παραπλήσια λέγει καὶ ὁ Προφητὰναξ: «ἄγειρε ἀπὸ τοῦ χύματος τὸν πτώχον καὶ ἀπὸ τῆς κοπρίας ἀνυψοῖ τὸν πένητα. Διὰ νὰ καθίσῃ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀρχόντων, μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ». (Ψαλμ. βίγ', 7—8).

ΜΥΘΟΣ.—Ἐρημίτης τις συνέλαβε ποτὲ τὴν παράδοξον ἰδέαν νὰ συμφιλιώσῃ τὸν διάβολον μετὰ τοῦ Θεοῦ.—Βλέπετε Κύριέ μου, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεόν, ὅτι